

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ไดอารีออนไลน์เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาลักษณะของไดอารีออนไลน์ในด้าน

1.1 วิธีการเขียน (ศึกษาจากรูปแบบของ text ที่ปรากฏอยู่)

1.2 เรื่องที่เล่าผ่าน ไดอารีออนไลน์มีประเภทใดบ้าง และมี "ความหมาย" ไດซ่อนอยู่

2. วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของ ไดอารีออนไลน์ที่มีต่อผู้บันทึกและผู้อ่าน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านสังคม เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมเป็นสังคมโดยผ่านสื่อ กล่าวคือจะศึกษา ไดอารีออนไลน์ในลักษณะที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ว่าทำให้ผู้คนที่ใช้บริการเกิดการเข้าร่วมในลักษณะที่เป็นสังคมเสมือนของผู้ที่เขียน-อ่าน ไดอารีออนไลน์

2.2 ด้านจิตวิทยา จะศึกษาเกี่ยวกับ แรงจูงใจ(motivation)ที่ทำให้เกิดการเปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวออกสู่ภาคสาธารณะ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับ การค้นหาตัวเอง (Self Concept), การหลบหนีจากโลกแห่งความเป็นจริง (Escaptionism), จินตนาการ(Fantasy), ความคับข้องใจ (Frustration), การชอบโอ้อวด (exhibitionism), ชอบจับตามองการกระทำของผู้อื่น (voyeurism), และอื่น ๆ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกเครื่องมือดังต่อไปนี้มาช่วยในการทำวิจัย

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Textural Analysis – Content Analysis) โดยใช้เนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ที่เป็นกรณีศึกษา ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2545 ถึง 31 ธันวาคม 2545 ซึ่งปรากฏจำนวนผู้บันทึก 109 ท่าน

2. การสังเกต (Direct Observation) เป็นการสังเกตลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏและรูปแบบการใช้ไดอารีออนไลน์ที่ปรากฏของผู้บันทึกที่ได้ถูกคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การสัมภาษณ์ (In-Dept-Interview) ทำการผู้บันทึกไดอารีออนไลน์จำนวน 14 ท่านซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่บันทึกสม่ำเสมอ เป็นผู้บันทึกที่มีการลงบันทึกข้อคิด

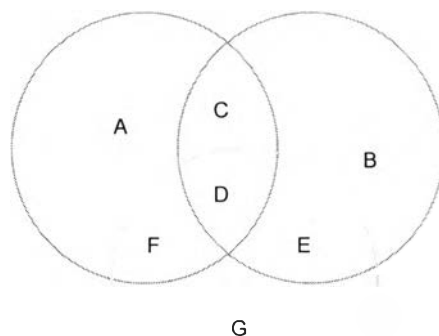
เห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ให้ปรากฏอยู่ในไดอารี่ออนไลน์ของผู้ใช้บริการท่านอื่น
สม่ำเสมอเช่นกัน

การวิเคราะห์เนื้อหาจะทำให้เราได้ข้อมูลสำหรับการศึกษาหา "ความหมาย" ที่ซ่อนอยู่
ในการเล่าเรื่องผ่าน ไดอารี่ออนไลน์และทำให้เราสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการคิดคำถามใน
การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบในการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของ
ไดอารี่ออนไลน์โดยที่อาศัยการสังเกตจากเว็บไซต์ที่เป็นกรณีศึกษา ประกอบเข้าเพื่อให้ทราบถึง
ลักษณะของ ไดอารี่ออนไลน์ทั้งในด้านรูปแบบ (format) และกลวิธีในการเขียน

1. หน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

ประชากรในการศึกษาเรื่อง ไดอารี่ออนไลน์กรณีศึกษา www.catcha.co.th นั้น
แบ่งได้เป็น

1. พวกที่เขียนอย่างเดียว ไม่อ่านของใครให้เห็นปรากฏทั้งสิ้น (A) กล่าวคือ ไม่มีการลง
บันทึกข้อเสนอแนะ (comment) แต่ก็ยังคงเขียน
2. พวกที่ไม่เขียน แต่เข้ามาเพื่ออ่านอย่างเดียว (B) จะปรากฏให้เห็นว่าลงบันทึก
ข้อเสนอแนะ (comment) แต่ไม่มีไดอารี่ปรากฏให้เห็น
3. พวกที่เขียน และ อ่าน แต่ไม่แสดงความเห็นในไดอารี่ของใครทั้งสิ้น (C)
4. พวกที่อ่าน เขียน และ ลงบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) (D) เราจะสามารถเห็น
ไดอารี่ของเขา และเห็นบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) ของเขาใน ไดอารี่ออนไลน์
ของผู้อื่นด้วย
5. พวกที่ลงบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) อย่างเดียว ไม่อ่าน และไม่เขียน (E)
6. เขียนและลงบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) ในไดอารี่ออนไลน์ โดยไม่อ่านไดอารี่
ออนไลน์ (F)
7. พวกที่ลงบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) อย่างเดียว (G)

แผนภาพที่ 9 ภาพจำลอง
รูปแบบประชากรของได
อารี่ออนไลน์

จากแผนภูมินี้จะเห็นได้ว่าประชากรของ (E) และ (F) = 0 เพราะไม่มีอยู่จริง จึงตัดออกไป ไม่ต้องทำการศึกษา พวก (B) นั้น ไม่เป็นที่ปรากฏ แม้จะคาดว่าเป็นจำนวนที่มาก แต่ไม่สามารถสำรวจจำนวนได้ จึงตัดออกไป ไม่ทำการศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

จากการจำแนกประชากรเป็นประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วนั้น กลุ่มตัวอย่างของประชากรที่จะทำการศึกษา จึงอยู่ใน กลุ่ม (A), (B), (C) และ (D)

(A) คือกลุ่มที่บันทึกไดอารีออนไลน์เพียงอย่างเดียวไม่ปรากฏว่ามีการลงบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) เอาไว้ในไดอารีของผู้ใดเลย

(B) คือกลุ่มของผู้ที่อ่านอย่างเดียวไม่ปรากฏว่ามีการบันทึกไดอารีออนไลน์

(C) คือกลุ่มของผู้ที่เขียนและอ่านไดอารีออนไลน์แต่ไม่ปรากฏว่ามีการลงบันทึกข้อเสนอแนะเอาไว้ที่ไดอารีออนไลน์ของผู้คนอื่นเลย

(D) คือกลุ่มของผู้ที่อ่านและเขียนและลงบันทึกข้อเสนอแนะ (comment) ในไดอารีออนไลน์

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่จำแนกแล้วนั้น จะใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 3 อย่าง คือ

1. Stratified Sampling คือ เลือก จาก Number ของชื่อเจ้าของไดอารีออนไลน์ โดยเรียงตามตัวอักษรภาษาอังกฤษ
2. Disproportionate Sampling คือเลือกจาก รายชื่อผู้ที่เข้ามาใช้บริการ ไดอารีออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ
3. Selective Sampling จะสามารถเลือกได้ ผู้ที่ ใช้บริการออนไลน์ไดอารีอย่างสม่ำเสมอในเนื้อหาที่หลากหลาย ทำให้ง่ายต่อการจำแนกประเภทของเนื้อหาที่ปรากฏ

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้จึงอาศัยหลักการ Selective Sampling เพื่อให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่สุด โดยจะเลือกผู้ที่จะตามเก็บข้อมูลจากผู้ ที่ เข้ามาใช้บริการ ไดอารีออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ ของ เว็บไซต์กรณีศึกษา กล่าวคือจะเลือกจากผู้ที่มีรายชื่อสม่ำเสมอในหน้าแรกของ directory ของ ไดอารีออนไลน์ของ เว็บไซต์ที่เป็นกรณีศึกษา ซึ่งจะ

แสดงผลให้เห็นจำนวน 40 คนที่เข้ามาใช้บริการตาม "ความใหม่สด" โดยจะอ้างอิงกับ "ความขยัน" ในการเข้ามาใช้ด้วย ถ้าใหม่สด แต่ไม่ค่อยเข้ามาใช้บริการ ก็จะถูกตัดออกไป เหลือไว้แต่ผู้ที่เป็นผู้ใช้บริการ ไดอารีออนไลน์ ที่เป็นผู้ที่สนใจในการบันทึกอย่างแท้จริง (เพราะมีความขยันที่จะเข้ามาเขียนและทำให้ได้ text ที่มีความสดใหม่อยู่เสมอ) อีกทั้งจากการเข้าถึงจากเว็บไซต์ในเบื้องต้นพบว่า กลุ่มประชากรที่มีลักษณะนี้จะมีลักษณะ (A) (B) (C) และ (D) ปะปนกันไป (ขณะนี้คาดว่าน่าจะมากกว่า 20 ท่าน)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1. หน่วยวิเคราะห์ที่เป็น Individual จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และจัดสนทนากลุ่ม (ถ้าจำเป็น)
- 3.2. หน่วยวิเคราะห์ที่เป็น Social Artifact ใช้การบันทึกข้อมูลจาก เว็บไซต์ที่เป็นกรณีศึกษาลงบนแผ่นจานแม่เหล็กขนาด 3.5 นิ้ว หรือ floppy disk แล้ว พิมพ์ออกมา เพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ใช้แบบ cross section หรือแบบภาคตัดขวาง เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าการเก็บข้อมูลในช่วงใดก็ตามจะได้ผลจากการวิจัยไม่ต่างกันจึงเลือกเก็บข้อมูลในช่วง 1 ธันวาคม 2545 ถึง 31 ธันวาคม 2545

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยจะใช้การทำแบ่งข้อมูลออกเป็นหมวดต่าง ๆ pattern หรือแบบแผนของข้อมูลว่ามีแบบใดบ้างแล้วใช้แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยในการค้นหา "ความหมาย" ที่มีอยู่ในข้อมูลที่เกิดขึ้นมาได้ แล้วใช้การสัมภาษณ์เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูล

6. การนำเสนอผลการวิจัย

- 6.1. เสนอลักษณะของไดอารีออนไลน์และความหมายที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในไดอารีออนไลน์
- 6.2. เสนอผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของไดอารีออนไลน์ว่ามีบทบาทอย่างไรบ้างต่อผู้ใช้
- 6.3. เสนอรูปแบบของการเล่าเรื่อง เรื่องที่เล่า ที่มีปรากฏอยู่ในไดอารีออนไลน์

ในรูปแบบของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ และอ้างตัวอย่างไดอารีออนไลน์ที่พบประกอบ
โดยอิงกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง